

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/168/2020
Identifikačné číslo spisu:	6116893903
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6116893903.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu Mgr. Petra Melichera a JUDr. Martina Vladíka v právnej veci žalobcov: 1/ J.N. DEVELOPMENTSK, s.r.o., so sídlom Kozáčka 13, 960 01 Zvolen, IČO: 45 285 675, 2/ E. A. F., nar. XX.X.XXXX, bytom S. XXXX/XX, XXX XX C., štátna občianka Slovenskej republiky, 3/ C. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. M. XXXX/XX, XXX XX C., štátna občianka Slovenskej republiky, právne zastúpení: JUDr. Rudolf Adamčík, advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom Liptovská 2/A, 821 09 Bratislava, IČO: 50 035 592, za ktorú koná advokát - konateľ JUDr. Rudolf Adamčík, proti žalovanému: Ing. Jana Lieskovská - STAV-EKO, miesto podnikania Bacúrov 85, 962 61 Bacúrov, IČO: 32 000 804, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 63 Cr 7/2016, o dovolaní žalobcov 1) až 3) proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 41 CoR 5/2019-269 zo dňa 29. januára 2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej aj „súd prvej inštancie“) žalobu žalobcov 1/, 2/ a 3/ zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcom 1/, 2/ a 3/ v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca 1/ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, žalobca 2/ a 3/ podali návrh o zrušenie rozhodcovského rozsudku na Okresný súd dňa 20.5.2016. Rozhodcovský rozsudok Obchodného súdu, Stály rozhodcovský súd Banská Bystrica, č. k. SARS 117/2015 zo dňa 17.2.2016 navrhli zrušiť podľa ustanovenia § 40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, (ďalej len „ZoRK“). Súčasne podľa ustanovenia § 40 ZoRK navrhli odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Žalobu odôvodňovali tým, že nemali spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, ako aj z dôvodov, že im nebolo umožnené zúčastniť sa rozhodcovského konania, čím bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania. Ďalej uviedli, že dňa

4.3.2014 žalobca 1/ na strane dlžníka uzavrel so žalovanou na strane veriteľa dohodu o splátkovom kalendári za účelom úhrady ceny za dielo podľa zmluvy o dielo uzavretej týmito stranami dňa 5.2.2014, o čom predložil dohodu o splátkovom kalendári. Dňa 11.4.2014 uzavreli k dohode o splátkovom kalendári dodatok, ktorý pripojili k žalobe. Na základe splátkového kalendára žalobca 1/ si plnil svoje záväzky do 18.10.2014, kedy sa spoločnosť dostala do platobnej neschopnosti, avšak mala záujem ďalej veriteľovi tieto vyrovnať. Na podnet žalovaného, v mene ktorého konala exekučná s.r.o. bol dňa 12.8.2015 zo strany žalobcu 1/, v mene ktorého konali konateľky E.. A. F. a C. S. uzatvorený splátkový kalendár č. EXE 4833/2015 ako dohoda podľa § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Podľa bodu 5 dohody sa všetky spory medzi veriteľom a dlžníkom mali predložiť na rozhodnutie Obchodnému súdu - Stálemu rozhodcovskému súdu, IČO: 37 888 307. Podľa výpisu z obchodného registra bola konateľkou žalobcu 1/ okrem E.. A. F. pani X. S., nie C. S., z ktorého dôvodu žalobcovia namietali neplatnosť uvedeného splátkového kalendára a následne od neplatnosti tohto právneho úkonu odvodzovali aj neplatnosť Dodatku k splátkovému kalendáru zo dňa 11.4.2014 a splátkového kalendára č. EXE 4833/2015 zo dňa 12.8.2015 aj napriek tomu, že už boli podpísané osobami oprávnenými konať v mene spoločnosti žalobcu 1/. Z tejto skutočnosti dôvodili, že bol rozhodnutý spor, pre ktorý nebola uzavretá rozhodcovská zmluva, eventuálne, ktorý nebol v medziach rozhodcovskej doložky. Z tohto dôvodu navrhli predmetný rozhodcovský rozsudok zrušiť.

3. Ďalej uviedol, že právny zástupca žalobcu 1/ dňa 30.6.2016 emailovým podaním na podateľňu OS Banská Bystrica doručil podanie, a to doplnenie odôvodnenia žaloby, ktoré bolo následne doručené v origináli dňa 4.7.2016, v ktorom uviedol ďalšie námietky k listine splátkový kalendár EXE 4833/2015, ktorého neplatnosť najprv odôvodňoval od neplatnosti právneho úkonu - Dohody o splátkovom kalendári dňa 4.3.2014, a v ktorom podaní rozšíril tieto dôvody aj na tú skutočnosť, že za veriteľa (žalovaného) konala exekučná, s. r. o. Podľa jeho tvrdenia táto spoločnosť nekonala za veriteľa ako zástupca, ale v jeho mene, na čo nemala zo zákona oprávnenie.

4. Súd prvej inštancie v konaní ďalej zistil, že rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi 1/ doručený na adresu zapísanú v obchodnom registri, a to podanou zásielkou dňa 7.3.2016, ktorá sa vrátila dňa 8.3.2016 s poznámkou adresát neznámy. Doručovateľom bola preto uložená na pošte Banská Bystrica dňa 9.3.2016 a vrátená odosielateľovi dňa 9.3.2016. Súd v súlade s ustanovením § 25 zákona o rozhodcovskom konaní v súlade s § 47 ods. 2 O.s.p., ktorý platil v čase doručovania rozhodcovského rozsudku mal za to, že rozsudok rozhodcovského súdu bol doručený žalobcovi 1/ dňa 9.3.2016, kedy bola zásielka rozhodcovskému súdu poštou vrátená. V súlade s ustanovením § 41 ZoRK mohol žalobca 1/ podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote 60 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku, ktorá lehota uplynula žalobcovi 1/ dňa 8.5.2016. Žaloba bola doručená súdu dňa 20.5.2016, teda oneskorene. Súd ďalej uviedol, že nepodanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zákonom stanovenej lehote zakladá dôvod na zamietnutie žaloby, a to bez potreby toho, aby súd vyhodnocoval, či je daný zákonný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Podľa názoru súdu žalobca 1/ v konaní relevantným spôsobom nepreukázal, že nenastali účinky doručenia rozhodcovského rozsudku, resp., že mu rozhodcovský rozsudok nebol doručovaný, kedy by bola žaloba žalobcu 1/ podaná predčasne. Súd z návrhu žalobcu 1/ ohľadne vykonania dožiadania na spoločnosť Slovenská pošta, a. s. pri doručení rozhodcovského rozsudku, ako i žaloby nevyhovet, keďže žalobca 1/ neuviedol v žalobnom návrhu žiadne také relevantné skutkové tvrdenia, ktoré by bolo možné vyhodnotiť ako pochybenie rozhodcovského súdu pri zasielaní rozhodcovského rozsudku, resp. ako pochybenie poštového orgánu pri doručovaní rozhodcovského rozsudku. V rozhodcovskom spise sa nachádzal hromadný poštový hárok preukazujúci odovzdanie zásielky rozhodcovským súdom pre žalobcov poštovému podniku, ako aj listina umožňujúca sledovanie doručovania zásielok na internetovej stránke spoločnosti Slovenská pošta, a. s., preto mal súd za to, že žaloba žalobcu 1/ voči žalovanému bola podaná oneskorene, a preto ju zamietol.

5. Žalobca 2/ prevzal rozsudok rozhodcovského súdu osobne dňa 23.3.2016. Lehota na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku mu uplynula dňom 22.5.2016 a keďže bola žaloba podaná dňa 20.5.2016, bola podaná v zákonnej lehote. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že právny zástupca žalobcu 2/ až na výzvu súdu zo dňa 16.5.2017 predložil do súdneho spisu splnomocnenie od žalobcu 2/ na

zastupovanie v súdnom konaní vystavenom dňa 21.10.2016, preto doplnenie žaloby v zmysle emailovej komunikácie právneho zástupcu žalobcu 1/ zo dňa 30.6.2016, doplnené originálom s doručením súdu dňa 4.7.2016 súd považoval ohľadne žalobcov 2/ uvádzaných iných dôvodov, než tvrdených v žalobe za právne irelevantné s poukazom na ustanovenie § 41 ZoRK. Súd preto ohľadne dôvodnosti žaloby podanej žalobcom 2/ skúmal len dôvody ním uvádzané v žalobnom návrhu doručenom súdu dňa 20.5.2016, v ktorom žiadal, aby súd rozhodol o zrušení rozhodcovského rozsudku z dôvodov uvádzaných v § 40 ods. 1 ZoRK, a to z dôvodu, že nemal spôsobnosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu a z dôvodu, že mu nebolo umožnené zúčastniť sa rozhodcovského konania, čím bola porušená zásada rovnosti. Z doručenky ohľadne doručenia žaloby, ako aj žiadosti o žalobnú odpoveď od rozhodcovského súdu vyplýva, že žaloba bola žalobcovi 2/ doručená rozhodcovským súdom dňa 8.1.2016. Rozsudok rozhodcovského súdu bol doručovaný žalobcovi 2/ rovnakým spôsobom s tým, že z doručenky od zásielky adresovanej rozhodcovským súdom žalobcovi 2/ vyplýva, že túto prevzal osobne dňa 23.3.2016. Z obsahu rozhodcovského spisu mal súd za preukázané, že žalobca 2/ po doručení žalobného návrhu spolu so žiadosťou rozhodcovského súdu o podanie žalobnej odpovede sa k žalobe nevyjadril. Keďže ani dôvody uvádzané žalobcom 2/ ohľadne nemožnosti zúčastnenia sa rozhodcovského konania neboli v konaní preukázané, súd žalobu žalobcu 2/ zamietol. Zároveň skonštatoval, že skutočnosti uvádzané právnym zástupcom žalobcu 2/ po udelení splnomocnenia dňa 21.10.2016 uvádzané na pojednávaniach v danej veci súd nepovažoval za podané včas v súlade s ustanovením § 153 ods. 1 CSP, keďže tieto mohol žalobca 2/ uplatniť v žalobnom návrhu doručenom súdu dňa 20.5.2016, ako i z dôvodu, že boli uplatnené až po uplynutí 60-dňovej (prekluzívnej) lehoty, do uplynutia ktorej mal žalovaný (správne žalobca) uplatniť všetky prostriedky procesného útoku na preukázanie dôvodov uvádzaných v § 40 ods. 1 ZoRK ako podmienky úspešnosti podanej žaloby. Súd poukázal na to, že v konaní o žalobe o zrušení rozhodcovského rozsudku všeobecný súd neposudzuje hmotnoprávnu stránku nároku uplatneného v rozhodcovskom konaní.

6. Žalobca 3/ podal žalobu z rovnakých dôvodov ako žalobca 1/ a 2/, keď k zastupovaniu žalobcu 3/ právnym zástupcom došlo až na základe udeleného splnomocnenia zo dňa 21.10.2016. Súd prvej inštancie potom odkázal na svoje uvádzané právne závery ako pri žalobcovi 2/ ohľadne doplnenia dôvodov podania žaloby žalobcom 3/ prezentované až právnym zástupcom po udelení splnomocnenia a považoval ich za právne irelevantné, keďže boli uplatnené až po uplynutí prekluzívnej lehoty 60 dní od doručenia rozhodcovského rozsudku a rovnako i po uplynutí lehoty stanovenej v § 153 ods. 1 CSP. Ďalej uviedol, že z obsahu rozhodcovského spisu zistil, že žalobcovi 3/ bola zo strany rozhodcovského súdu doručovaná žaloba spolu so žiadosťou o zaslanie žalobnej odpovede dňa 4.1.2016, podaná rozhodcovským súdom na pošte dňa 7.1.2016, prevzatá poštou na doručenie dňa 8.1.2016, zásielka bola pripravená na opakované doručenie a následne uložená dňa 11.1.2016 na pošte Zvolen, ktorá sa vrátila odosielateľovi s poznámkou „neprevzatá v odbernej lehote“ dňa 1.2.2016 a vrátená odosielateľovi 2.2.2016. Ohľadne postupu doručovania rozhodcovského súdu súd odkázal na svoje vyjadrenia a závery ako pri žalobcovi 1/. Z rozhodcovského spisu mal súd preukázané, že rozhodcovský súd zaslal žalobcovi 3/ rozhodcovský rozsudok dňa 3.3.2016, kedy bola zásielka podaná na pošte, poštou bola prevzatá na doručenie dňa 8.3.2016, pripravená na opakované doručenie s tým, že bola zásielka uložená na pošte Zvolen 1 dňa 9.3.2016, ktorá bola vrátená odosielateľovi s poznámkou „neprevzatá v odbernej lehote“ dňa 30.3.2016, uložená na pošte Banská Bystrica dňa 31.3.2016 a následne vrátená odosielateľovi dňa 4.4.2016. Z tohto dátumu súd vychádzal pri preverovaní včasnosti podania žaloby žalobcom 3/ a mal za to, že 60-dňová lehota na podanie žaloby uplynula žalobcovi 3/ dňa 3.6.2016, teda žaloba bola podaná včas. Pri skúmaní dôvodnosti podanej žaloby vychádzal len z dôvodov uvádzaných v žalobnom návrhu, nové skutočnosti prezentované právnym zástupcom žalobcu 3/ na pojednávaniach považoval súd za podané po uplynutí 60-dňovej lehoty, ako i podané oneskorene v súlade s § 153 ods. 1 CSP, keďže tieto mohol žalobca 3/ uplatniť i pri podávaní žalobného návrhu, resp. do uplynutia lehoty na podanie takejto žaloby, t. j. do 3.6.2016. Keďže dôvody uvádzané právnym zástupcom žalobcu 3/ boli prezentované po uplynutí tejto lehoty, súd k nim neprihliadol.

7. Pokiaľ ide o dôvody uvádzané žalobcom 3/, zhodné, ako uvádzal žalobca 2/, súd prvej inštancie ohľadne posúdenia relevantnosti týchto dôvodov odkázal na svoje právne závery uvádzané pri žalobcovi 2/ s tým, že nemal preukázané tvrdenie žalobcu 3/ o neplatnosti právneho úkonu splátkový kalendár č.

EXE 4833/2015 zo dňa 12.8.2015, ktorý podpísal žalobca 1/ so žalovaným, kedy za žalobcu 1/ podpísali uvedený listinný dôkaz konateľky žalobcu 1/. Tento právny úkon naplnil všetky náležitosti právneho úkonu. Rovnako ako súd uviedol pri žalobcovi 2/, nemal preukázané ani porušenie zásady rovnosti účastníkov konania z dôvodu nemožnosti zúčastniť sa rozhodcovského konania pretože rozhodcovský súd doručil žalobcovi 3/ na adresu trvalého bydliska žalobný návrh spolu so žiadosťou o vyjadrenie sa k nemu, keď zásielka adresovaná žalobcovi 3/ sa súdu vrátila s poznámkou neprevzatá v odbernej lehote, v dôsledku čoho sa na doručenie zásielky uplatnila fikcia uvedená v § 47 O.s.p. a považovala sa za doručenie, aj keď sa o nej žalobca 3/ nedozvedel. Súd prvej inštancie uviedol, že z obsahu rozhodcovského spisu vyplynulo, že žalobcom bola poskytnutá možnosť vyjadriť sa k žalobe a tvrdeniam v nej uvedených, keď rozhodcovský súd riadne doručoval v súlade so zákonom o rozhodcovskom konaní a v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku zásielku adresovanú tak žalobcovi 3/ ako aj žalobcovi 1/, a títo sa k veci nevyjadrili a teda z vlastnej viny nevyužili právo zásielku prevziať a byť v rozhodcovskom konaní aktívni. Tiež uviedol, že žalobca 1/ a 3/ v konaní pred súdom nepreukázali žiadne skutkové tvrdenia, resp. nepredložili žiadne listinné dôkazy o tom, že by rozhodcovský súd, resp. Slovenská pošta, a. s. pochybila pri doručovaní predmetnej zásielky žalobcovi 1/, resp. žalobcovi 3/ a nepreukázali nimi tvrdené skutočnosti ohľadne neumožnenia zúčastniť sa rozhodcovského konania, a teda ani porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie vo veci samej tak, ako to má na mysli ustanovenie § 40 ods. 1 písm. a/ bod 4 ZoRK. V prípade, že žalobcovia chceli uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, mohli tak urobiť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej tak, ako to má na mysli ustanovenie § 21 ods. 2 ZoRK. Keďže uvedené námietky vlastnou nečinnosťou neuplatnili počas rozhodcovského konania, súd aj z tohto dôvodu nemohol k uvedeným námietkam žalobcu 2/, 3/ prihliadať. Vyplyva to aj z ustanovenia § 40 ods. 4 Zákona o rozhodcovskom konaní, kedy na dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa ods. 1 písm. a/ súd neprihliadne, ak ich účastník nenamietal v konaní pred rozhodcovským súdom v lehote na to ustanovenej, inak bez zbytočného odkladu.

8. Z uvedených dôvodov nárok žalobcov 1, 2, 3 na zrušenie rozhodcovského rozsudku súd prvej inštancie zamietol, keď v odôvodnení rozhodnutia posúdil iba rozhodujúce skutočnosti a dôkazy, a to aj vzhľadom na námietky žalovaného, na základe ktorých rozhodol danú vec. K žiadosti o doloženie originálu rozhodcovského spisu, súd prvej inštancie uviedol, že sa originál rozhodcovského spisu pokúšal zabezpečiť výzvami z 1.2.2018, 30.5.2018, pričom po zrušení tohto obchodného súdu rozhodca JUDr. Michal Treščák podaním zo dňa 16.4.2014 oznámil súdu, že nemá vedomosť o tom, kde sa tieto spisy nachádzajú a rovnako sa i právny nástupca Slovenskej asociácie rozhodcovských súdov z.z.p.o., t. j. Komora pre obchodnú spotrebiteľskú arbitráž ohľadne tejto skutočnosti nevyjadrila a nevyjadrila sa ani Slovenská asociácia rozhodcovských súdov z.z.p.o. Banská Bystrica, preto súd upustil od zabezpečovania originálu rozhodcovského spisu a pri rozhodovaní vychádzal z poskytnutej fotokópie rozhodcovským súdom, aj keď na jeho zabezpečení žalobca naďalej trval. O trovách konania rozhodol súd podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

9. Na odvolanie žalobcov 1) až 3) Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalobcom 1) až 3).

9.1. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že v žalobe doručenej Okresnému súdu Banská Bystrica 20.5.2016 žalobcovia uviedli, že podávajú žalobu v zmysle § 40 ods. 1 ZoRK o zrušenie rozhodcovského rozsudku z dôvodov, že nemali spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, ako aj z dôvodov, že im nebolo umožnené zúčastniť sa rozhodcovského konania, čím bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania. Právny zástupca žalobcu 1/ emailovým podaním zo dňa 30.6.2016, doručeným v origináli súdu 4.7.2016 doplnil odôvodnenie žaloby, v ktorom uviedol ďalšie námietky k listine splátkový kalendár EXE 4833/2015 s tým, že takéto doplnenie dôvodov žaloby doručil aj žalobca 2/ a 3/, keď súd prvej inštancie správne v napadnutom rozsudku uviedol, že doplnenie žaloby v zmysle emailovej komunikácie právneho zástupcu žalobcu 1/ považoval ohľadne žalobcom 2/ a 3/ uvádzaných iných dôvodov, než tvrdených v žalobe za právne irelevantné s poukazom na ustanovenie § 41 ZoRK, preto skúmal ohľadne dôvodnosti žaloby podanej žalobcom 2/ a 3/ len dôvody nimi uvádzané v

žalobnom návrhu doručenom súdu dňa 20.5.2016. Podľa ustanovenia § 41 ZoRK žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku možno podať v lehote 60 dní odo dňa doručenia rozhodcovského rozsudku, a to len z dôvodov vymedzených v § 40 ods. 1 ZoRK. Po uplynutí lehoty na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá je lehotou prekluzívnou nie je možné preskúmať ďalšie dôvody na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré neboli uplatnené v zákonom stanovenej 60-dňovej prekluzívnej lehote. Preto sa súd prvej inštancie správne zaoberal pri svojom rozhodovaní len dôvodmi uvádzanými žalobcami v žalobe doručenej súdu dňa 20.5.2016. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalobcov 1/ až 3/, že tým, že doplnenie dôvodov žaloby doručili súdu ešte za účinnosti vtedy platného Občianskeho súdneho poriadku, a že žalobcovia mohli svoju argumentáciu ohľadne dôvodov na zrušenie rozhodcovského rozsudku dopĺňať až do vyhlásenia rozsudku, pretože na tieto skutočnosti nemá vplyv Občiansky súdny poriadok ani Civilný sporový poriadok, ale smerodajný je zákon č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní, ktorý stanovuje jednak lehotu, v ktorej možno podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku a jednak dôvody, pre ktoré je možné rozhodcovský rozsudok zrušiť, ale aj tieto musia byť uplatnené v 60-dňovej lehote, ktorá je prekluzívna, čo znamená, že po uplynutí tejto lehoty žalobcovia svoju žalobu o ďalšie dôvody rozširovať nemôžu.

9.2. Právny zástupca žalobcu 1/ žiadal v konaní pred súdom prvej inštancie pripojiť originál rozhodcovského spisu, ktorý sa súd prvej inštancie snažil zabezpečiť, keď v odseku 6 napadnutého rozhodnutia opisuje dôvody, pre ktoré sa mu nepodarilo originál príslušného rozhodcovského spisu zabezpečiť. Preto pri rozhodovaní vychádzal z poskytnutej fotokópie tohto rozhodcovského spisu rozhodcovským súdom. Túto skutočnosť žalobcovia namietali aj v odvolaní, keď mali za to, že v spise súdu prvej inštancie sú založené len listiny, neoverené fotokópie údajného spisu rozhodcovského súdu s tým, že tieto neoverené fotokópie nie sú preskúmateľné z hľadiska hodnovernosti ich obsahu, pretože tieto listiny mohli byť do spisu zámerne založené, a preto z nich nemožno mať za preukázané, že žaloba bola rozhodcovským súdom riadne doručená žalobcom a nemožno ani vylúčiť, že napríklad relácie poštového úradu o doručovaní nie sú z iných prípadov doručovania iných listín v iných konaniach.

10. Súčasťou spisu Okresného súdu Banská Bystrica je kópia spisu rozhodcovského súdu č. sp. SARS 117/2015, z ktorej súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal. Odvolací súd uvádza, že žalobcovia žiadnym spôsobom svoje tvrdenia ohľadne možných neoverených fotokópií a nepreskúmateľných listín z hľadiska hodnovernosti ich obsahu nepreukázali, nedoložili žiadne dôkazy na svoje tvrdenia ohľadne nehodnovernosti kópie rozhodcovského spisu nedoložili a tak tieto ich tvrdenia a námietky zostali len v rovine tvrdení. Odvolací súd potom dospel k záveru, že okresný súd správne pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu kópie rozhodcovského spisu ako hodnoverného dôkazu.

11. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu 1/ zamietol z dôvodu oneskorene podanej žaloby, keď konštatoval, že rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi 1/ doručený rozhodcovským súdom na adresu zapísanú v obchodnom registri ako sídlo žalobcu 1/. Odvolací súd z predloženého rozhodcovského spisu zistil, že sa v ňom nachádza doručienka, ktorou bol žalobcovi 1/ doručovaný rozsudok sp. zn. SARS 117/2015, a to podanou zásielkou zo dňa 7.3.2016, táto bola prevzatá na doručenie 8.3.2016, vrátená s oznámením adresát neznámy dňa 8.3.2016, zásielka uložená na pošte Banská Bystrica dňa 9.3.2016 a vrátená odosielateľovi dňa 9.3.2016. Rozhodcovský súd tak doručoval žalobcovi 1/ rozhodcovský rozsudok v súlade s ustanovením § 25 ZoRK, podľa ktorého ak sa účastníci rozhodcovského konania nedohodli inak, písomnosti sa považujú za doručené, ak boli doručené adresátovi osobne, alebo do sídla alebo na miesto podnikania adresáta alebo na miesto jeho trvalého pobytu. Žalobca 1/ je právnická osoba, preto správne doručoval rozhodcovský súd rozhodcovský rozsudok na adresu jej sídla zapísanú v obchodnom registri, teda Kozačeka 13, 961 01 Zvolen v súlade s Občianskym súdnym poriadkom (§ 48 ods. 2 O.s.p.), podľa ktorého úprava náhradného doručenia písomností určenej právnickej osobe vychádza zo záväznosti údajov uvedených v obchodnom, či inom registri a spája s vrátením zásielky doručenej na adresu právnickej osoby uvedenú v obchodnom alebo inom registri a s uplynutím trojdňovej lehoty počítanej od vrátenia nedoručenej zásielky účinky riadneho doručenia písomností právnickej osobe. Nevyžaduje sa už ani pokus o opakované doručovanie, ani upovedomenie o tom, prípadne o uloženie zásielky na pošte, či orgáne obce. Zásielka bola rozhodcovskému súdu vrátená dňa 9.3.2016. Keďže žaloba bola podaná na súd dňa 20.5.2016 je nesporné, že žalobcom 1/ bola žaloba podaná oneskorene a z tohto dôvodu ju správne súd prvej inštancie zamietol. Žalobca 1/ v konaní

nepreukázal, že by sa vo fotokópii rozhodcovského spisu nachádzali napr. doručenky, ktoré by sa týkali iných rozhodcovských konaní, keď opätovne odvolací súd poukazuje na to, že na doručenke, ktorou bol žalobcovi 1/ doručovaný rozhodcovský rozsudok je uvedené číslo konania SARS 117/2015 a aj to, že sa jedná o rozsudok.

12. Čo sa týka žaloby, ktorú podal žalobca 2/, z pripojenej kópie rozhodcovského spisu odvolací súd zistil, že rozhodcovský rozsudok bol žalobcovi 2/ doručený dňa 23.3.2016, o čom svedčí doručenka nachádzajúca sa v rozhodcovskom spise, potom žalobca 2/, keď podal žalobu dňa 20.5.2016, podal túto včas a včas podal žalobu aj žalobca 3/, ktorému doručoval rozhodcovský súd rozsudok dňa 7.3.2016, zásielka bola prevzatá na doručenie 8.3.2016, pripravená na opakované doručenie dňa 8.3.2016, prevzatá na doručenie 9.3.2016, uložená na pošte Zvolen dňa 9.3.2016, zásielka vrátená odosielateľovi s oznámením neprevzatá v odbernej lehote dňa 30.3.2016, zásielka uložená na pošte Banská Bystrica 1/ 31.3.2016 a vrátená odosielateľovi dňa 4.4.2016. Potom, keď žalobca 3/ podal žalobu dňa 20.5.2016 podal ju včas.

13. Odvolací súd sa ďalej zaoberal už len dôvodmi žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktoré skúmal súd prvej inštancie pri žalobcovi 2/ a 3/, keďže žalobca 1/ podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku oneskorene. Žalobcovia 2/ a 3/ v žalobe ako dôvod zrušenia rozhodcovského rozsudku uviedli, že nemali spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu. Jedná sa o ustanovenie § 40 ods. 1 písm. a/ bod 1 ZoRK s tým, že podľa § 40 ods. 4 ZoRK na dôvody zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa odseku 1 písm. a/ súd neprihliadne, ak ich účastník nenamietal v konaní pred rozhodcovským súdom v lehote na to stanovenej, inak bez zbytočného odkladu.

13.1. V konaní nebolo sporné, že žalobcovia 2/ a 3/ nevzniesli v rozhodcovskom konaní, v ktorom došlo k vydaniu rozhodcovského rozsudku námietku, že nemali spôsobilosť uzavrieť rozhodcovskú zmluvu s tým, že v prípade, že žalobcovia chceli uplatniť námietku nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, mohli a mali tak urobiť v rozhodcovskom konaní najneskôr pri prvom úkone vo veci samej tak, ako má na mysli ustanovenie § 21 ods. 2 ZoRK. Žalobcovia 2/ a 3/ sa k doručenej žalobe zo strany rozhodcovského súdu nevyjadrili, hoci im žaloba spolu so žiadosťou o zaslanie žalobnej odpovede bola doručovaná. Žalobca 2/ túto prevzal dňa 8.1.2016, k žalobe sa nevyjadril, ani žiadnu námietku nespôsobilosti uzavrieť rozhodcovskú zmluvu nevzniesol a žalobcovi 3/ bola zásielka doručovaná na adresu bydliska, táto sa vrátila odosielateľovi dňa 2.2.2016 s oznámením zásielka neprevzatá v odbernej lehote. Len na okraj odvolací súd uvádza, že žaloba spolu so žiadosťou o zaslanie žalobnej odpovede bola rozhodcovským súdom doručovaná aj žalobcovi 1/ na adresu uvedenú v obchodnom registri, zásielka sa vrátila s oznámením adresát neznámy.

14. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý zamietol žalobu na zrušenie rozhodcovského rozsudku pre nespĺnenie zákonných predpokladov vyplývajúcich z ustanovenia § 40 ods. 4 ZoRK, pretože na námietky nedostatku spôsobilosti uzavrieť rozhodcovskú zmluvu, ktorú skutočnosť namietali v žalobe aj žalobcovia a ktoré neboli vznesené v konaní pred rozhodcovským súdom účastníkom pri jeho prvom úkone nie je už možné v konaní pred všeobecným súdom prihliadnuť. Ustanovenie § 40 ods. 4 ZoRK má kogentný charakter a ako vyplýva z jeho formulácie, súd je povinný postupovať podľa uvedeného ustanovenia ex offio aj bez návrhu sporových strán, preto správne okresný súd skúmal, či dôvody, pre ktoré sa žalobcovia domáhajú zrušenia rozhodcovského rozsudku boli namietané v rozhodcovskom konaní a dospel k záveru, že tieto námietky si žalobcovia počas rozhodcovského konania neuplatnili. Preto nemohol z tohto dôvodu k námietkam žalobcu 2/ a 3/ prihliadať.

15. Okrem nespôsobilosti uzavrieť rozhodcovskú zmluvu žalobcovia v žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku namietali, že im nebolo umožnené zúčastniť sa rozhodcovského konania, čím bola porušená zásada rovnosti účastníkov konania (§ 40 ods. 1 písm. a/ bod 2 ZoRK).

16. Podľa § 17 ZoRK účastníci rozhodcovského konania majú v rozhodcovskom konaní rovné postavenie. Každému účastníkovi rozhodcovského konania sa má poskytnúť rovnaká možnosť na uplatnenie jeho práv a na ich ochranu. Ako už bolo uvedené, rozhodcovský súd zasielal všetkým

žalobcom žalobu spolu so žiadosťou o zasielanie žalobnej odpovede a ani jeden zo žalobcov sa k žiadosti rozhodcovského súdu o podanie žalobnej odpovede k žalobe nevyjadril, potom odvolací súd konštatoval, že dôvody uvádzané žalobcom 2/ a 3/ v žalobe ako dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, teda nemožnosť zúčastniť sa rozhodcovského konania neboli nijakým spôsobom preukázané a správne súd prvej inštancie skonštatoval, že z vlastnej viny žalobcovia nevyužili právo sa k žalobe vyjadriť (žalobca 2/), prípadne zásielku prevziať (žalobca 3/) a byť tak v rozhodcovskom konaní aktívny a predkladať rozhodcovskému súdu námietky ohľadne žaloby podanej žalovaným (žalobcom v rozhodcovskom konaní). Potom odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovia 2/ a 3/ nepreukázali porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, preto postupoval súd prvej inštancie správne, keď aj z tohto dôvodu žalobu žalobcu 2/ a 3/ zamietol.

17. Odvolací súd poznamenal, že súd nie je oprávnený posudzovať rozhodcovský rozsudok z hmotnej stránky, môže ho preskúmať len z konkrétnych dôvodov špecifikovaných v § 40 ZoRK. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody súd prvej inštancie v predmetnej veci z výsledkov dokazovania vyvodil správny skutkový záver, svoje rozhodnutie dostatočne a zrozumiteľne odôvodnil, preto odvolací súd odvolanie žalobcov 1/, 2/ a 3/ nepovažoval za dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % voči žalobcom 1/, 2/, 3/ priznal žalovanému, ktorý bol v odvolacom konaní úspešný.

18. Proti rozsudku odvolacieho súdu žalobcovia 1), 2) a 3) podali dovolanie a to z dôvodov podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Žalobcovia poukázali na to, že Najvyšší súd SR v nespočetných rozhodnutiach a to aj pri preskúmaní rozhodcovských rozhodnutí v rámci exekučného konania uviedol: „Zohľadnil, že zákon č. 244/2002 Z.z. je právny predpis, ktorý obsahuje ustanovenia všeobecnej povahy charakterizujúce každé rozhodcovské konanie, zloženie a činnosť rozhodcovských súdov, štandardný priebeh rozhodcovského konania, náležitosti rozhodcovského rozhodnutia, ako aj všeobecné predpoklady jeho zrušenia, uznania a výkonu - rozhodnutie 3 Cdo 24/2013. Tomu však nezodpovedá postup súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, keď námietke žalobcov o porušení ustanovenia § 7 Zákona o rozhodcovskom konaní nevyhoveli, keď v danej veci rozhodol rozhodcovský súd s jediným rozhodcom. Ďalej poukázali na to, že najvyšší súd judikoval v uznesení 7 Cdo 16/2013, že pre listinný dôkaz nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny alebo o jej odpis alebo fotokópiu, ak však v prípade dôkazu fotokópiou listiny možno len zvážiť jej dôkaznú silu. Ďalej v rozhodnutí 4 MCdo 9/2005 najvyšší súd uviedol: „Pravosťou a pravdivosťou listiny sa súd zaoberá v rámci hodnotenia dôkazov, t. j. v rámci činnosti pri ktorej súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy a to každý jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na to, čo vyšlo v konaní najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci konania.“

19. Podľa názoru dovolateľov sa odvolací súd týmto postupom neriadil, keď dospel k názoru, že fotokópie listín neoverené a nežurnalizované označené ako spis z rozhodcovského súdu uznal za dôveryhodné dôkazy len s poukazom na to, že žalobcovia nepredložili súdu žiadne dôkazy ohľadne nehodnovernosti kópie rozhodcovského spisu - bod 29. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu. Žalobcovia pritom v rámci konania poukazovali na nehodnovernosť týchto listinných dôkazov, nakoľko fotokópie listín neboli žurnalizované, pričom nebolo vylúčené, že spis nebol kompletný, resp. nebol doplnený o fotokópie listín, ktoré doň nepatria, predovšetkým pokiaľ sa jedná o relácie pošty o doručovaní zásielok účastníkom konania. Vzhľadom na uvedené skutočnosti žiadal, aby bol rozsudok odvolacieho súdu zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov dovolacieho konania.

20. K dovolaniu sa žalovaný písomne nevyjadril.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP) bez nariadenia dovolacieho pojednávania

(§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a preto ho treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

22. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam, toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy, chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

23. Zo samej podstaty dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vyplýva, že právnu úpravu, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých možno na podklade dovolania výnimočne prelomiť závažnosť a nezmeniteľnosť rozhodnutia súdu predstavujúceho už res iudicata, nemožno interpretovať rozširujúco. Narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti - to platí o všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch.

24. Proti rozhodnutiu dovolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu dovolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia dovolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

25. Dovolatelia vyvodzujú, resp. uplatňujú dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu dovolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie dovolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe súdu.

26. Súčasná judikatúra najvyššieho súdu sa ustálila na tom, že ak dovolateľ v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, neoznačí ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil a nevymedzí právnu otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené. V takom prípade nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na myslí). Ak by postupoval inak, rozhodol by bez relevantného podkladu. Na druhej strane bez konkretizovania podstaty odklonu dovolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; ako aj absencie vymedzenia právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa (advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa), z vlastnej iniciatívy vyhľadávať všetky rozhodnutia dovolacieho súdu, týkajúce sa danej problematiky a následne posudzovať, či sa odvolací súd odklonil od názorov v nich vyjadrených; posudzovať, či dovolací súd rozhodoval rozdielne. V opačnom prípade by dovolací súd uskutočnil procesne neprípustný, bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) účelu ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

27. Zároveň bol prijatý záver, že v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je dovolateľ povinný v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie dovolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne; konkretizovať, ako mal odvolací súd právnu otázku správne vyriešiť a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (stanovisko č. 83 uverejnené v Zbierke stanovísk

NS a rozhodnutí súdov SR č. 9/2018).

28. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

29. Právnou otázkou, ktorá je rozhodujúca pre splnenie zákonnej podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, sa rozumie otázka hmotnoprávna - ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine - ako aj otázka procesnoprávna, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. Zároveň právnou otázkou (od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu) je potrebné koncipovať jednak spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 CSP, no zároveň aj dostatočne všeobecným spôsobom tak, aby vôbec bolo možné konštatovať, že vo vzťahu ku konkrétnej otázke skutočne existuje alebo neexistuje ustálená/rozdielna rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Tento záver vyplýva aj z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 15. apríla 2020, sp. zn. III. ÚS 123/2020, podľa ktorého už zo samotného znenia § 421 CSP je možné vyvodiť, že vzhľadom na skutočnosť, že od vymedzenia právnej otázky sa odvíja dovolací prieskum, a to v rozsahu, či sa od nej odvolací súd v rámci jej vyriešenia odklonil, riešil ju rozdielne alebo ju ešte neriešil, je pri jej formulácii nevyhnutný predpoklad jej „zovšeobecnenia“.

30. Pokiaľ v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať dovolací súd, predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená zákonná podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 CSP a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

31. Dovolatelia v dovolaní poukázali na rozpor s rozhodovacou praxou dovolacieho súdu, pričom poukázali na nespočetné rozhodnutia najvyššieho súdu a to pri preskúmaní rozhodcovských rozhodnutí v rámci exekučného konania, ktoré ale zároveň nijak neuviedli, nešpecifikovali. Iba všeobecne poukázali na porušenie ustanovenia § 7 Zákona o rozhodcovskom konaní, pričom v danej veci mal rozhodovať rozhodcovský súd s jediným rozhodcom - bod 1. dovolania na str. 5 dovolania. V ďalšej časti dovolania s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) CSP uvádzali, že pravosťou a pravdivosťou listiny sa súd zaoberá v rámci hodnotenia dôkazov, pričom odvolací súd sa takýmto postupom neriadil, keď dospel k názoru, že fotokópie listín označené ako spis rozhodcovského súdu uznal za dôveryhodné dôkazy len s poukazom, že žalobcovia nepredložili žiadne dôkazy ohľadne nehodovernosti kópie rozhodcovského spisu. Podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľom vymedzená otázka nespĺňa kritérium právnej otázky koncipovanej v súlade s § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

32. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie uplatnené podľa § 421 ods. 1 CSP je možné odôvodniť iba nesprávnym právnym posúdením, ktorého súčasťou nie je (ani nemôže byť) prípadné, podľa názoru dovolateľov nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (namietanie zo strany žalobcov fotokópie rozhodcovského spisu). Dovolací súd zároveň dodáva, že za relevantné vymedzenie dovolacieho dôvodu v súlade s § 432 ods. 1 a 2 CSP nemožno považovať ani argumenty žalobcov 1) až 3) uvedené v dovolaní, z ktorých je zrejmé v zásade len ich nespokojnosť s vyvedením právnych záverov konajúcich súdov. Odvolací súd v bode 28 a 29. uvádzal, že v konaní súd prvej inštancie vychádzal z kópie spisu rozhodcovského súdu č. sp. SARS 117/2015, pričom žalobcovia žiadnym spôsobom svoje tvrdenia ohľadne možných neoverených fotokópií a nepreskúmateľných listín z hľadiska hodnovernosti ich obsahu nepreukázali, nedoložili žiadne dôkazy na svoje tvrdenia ohľadne nehodnovernosti kópie rozhodcovského spisu nedoložili a tak tieto tvrdenia a námietky zostali len v rovine ich tvrdení. Odvolací súd dospel k záveru, že okresný súd správne pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu kópie rozhodcovského spisu ako hodnoverného dôkazu.

33. Hodnotenie dokazovania vykonáva aj odvolací súd. Pokiaľ sa odvolací súd chce odchýliť od

hodnotenia uskutočneného súdom prvej inštancie musí si pre toto nové hodnotenie zadovážiť rovnaké predpoklady, aké mal súd prvej inštancie. Odvolací súd je v zásade viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvého stupňa. V takomto prípade teda odvolací súd musí ten-ktorý dôkaz opakovať. Dovolací súd však dokazovanie zásadne nevykonáva. Z uvedeného dôvodu v dovolacom konaní nemožno preskúmať hodnotenie dôkazov vykonaných nižším súdom, lebo dovolací súd si nemôže zabezpečiť rovnaké podklady a predpoklady, (doplnením alebo zopakovaním dokazovania) ako mal súd, ktorý dôkazy hodnotil. Ako je zrejmé, dovolací súd poukazuje na to, že samotní dovolatelia poukazujú na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 16/2013, ktorý mal judikovať, „že pre listinný dôkaz nie je rozhodujúce či ide o originál listiny alebo jej odpis alebo fotokópiu, avšak v prípade dôkazu fotokópiou listiny možno len zvážiť jej dôkaznú silu“, ktoré rozhodnutie dáva za pravdu odvolaciemu súdu, resp. súdu prvej inštancie, ktorý dostatočným spôsobom uviedol, prečo vychádzal z fotokópie predloženého spisu rozhodcovského súdu.

34. Ďalej dovolatelia len poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 MCdo 9/2005 s tým, že sa odvolací súd neriadil týmto rozhodnutím podľa ktorého, pravosťou a pravdivosťou listiny sa súd zaoberá v rámci hodnotenia dôkazov, t. j. v rámci činnosti pri ktorej súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy a to každý jednotlivu a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom prihliada na to, čo vyšlo v konaní najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci konania. Z tohto rozhodnutia však vyplýva: „Pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny alebo jej odpis alebo fotokópiu. Aj fotokópia listiny je spôsobilá byť vykonaná ako dôkaz zákonom predpokladaným spôsobom. V prípade vykonania dôkazu fotokópiou listiny možno len zvážiť jej dôkaznú silu“. (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 MCdo 9/2005). Dovolatelia takto len citovali ustanovenie § 191 ods. 1 CSP bez ďalšieho, podľa ktorého dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivu a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo.

35. Pokiaľ procesná strana v dovolaní prípustnosť, ktorého vyvodzuje z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP nevymedzí právnu otázku a neoznačí rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré rieši právnu otázku inak, ako ju riešil odvolací súd, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach (ktorú otázku a ktorú rozhodovaciu prax mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty odklonenia sa od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže však najvyšší súd (na druhej strane) pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvostupňový a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priechiaci sa nielen všeobecnej novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP.

36. Preto dovolací súd najskôr riešil otázku prípustnosti dovolania z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, teda či dovolatelia jasne vymedzili konkrétny, zákonom predpokladaný dovolací dôvod, či presne uviedli, ktorý konkrétny judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, resp. rozhodnutie dovolacieho súdu ustálené v jeho rozhodovacej praxi, ktoré nerešpektoval odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Tento dôvod prípustnosti sa musí viazať na konkrétnu ustálenú rozhodovaciu prax najvyššieho súdu, ktorá nebola rešpektovaná zo strany odvolacieho súdu, a to v tom, že odvolací súd zaujal iný právny záver, než aký v konkrétnej právnej otázke zaujal najvyšší súd. Totiž jednotnou interpretáciou zákona sa zabezpečuje jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, zvyšuje sa právna istota a subjektom práva sa umožňuje predvídať postup súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída.

37. Dovolací súd pre úplnosť uvádza, že v zmysle judikátu R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ (§ 421 ods. 1 CSP) predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovanu vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo

dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

38. V dovolaní, prípustnosť ktorého je vyvodzovaná z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí dovolateľ špecifikovať ním tvrdený odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu bližšou konkretizáciou rozhodnutia (rozhodnutí) dovolacieho súdu, ktoré napĺňa pojem ustálená prax dovolacieho súdu (R 83/2018 a 1 Cdo 206/2016, 2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 27/2017, 4 Cdo 95/2017, 6 Cdo 27/2017, 6 Cdo 35/2017, 7 Cdo 7/2018, 9 Cdo 25/2020). Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Bez konkretizovania podstaty odklonu odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd a v súvislosti s tým „suplovať“ aktivitu dovolateľa, resp. advokáta, ktorý spísal dovolanie a zastupuje dovolateľa (2 Cdo 167/2017, 3 Cdo 235/2016, 5 Cdo 13/2018, 7 Cdo 114/2018, 8 Cdo 78/2017, 9 Cdo 25/2020).

39. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

40. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom. Podľa názoru dovolacieho súdu v preskúmvanej veci dovolateľa otázku relevantnú v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP v dovolaní nenastolili.

41. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (questio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (viď napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 218/2017, 3 Cdo 150/2017, 3 Cdo 27/2010, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, 7 Cdo 99/2018).

42. Dovolací súd uvádza, že o otázku relevantnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP sa nejedná pri riešení otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, bremeno procesnej zodpovednosti za to, že v civilnom spore bude mať súd možnosť urobiť pre dostatok potrebných skutkových poznatkov rozhodnutie v prospech strany. Posúdenie otázky, či strana sporu uniesla dôkazné bremeno, ktoré ju v

tom-ktorom spore zaťažovalo spočíva v každom jednotlivom prípade (v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní) na posúdenie vysoko individuálnych, konkrétnych a iných prípadoch a spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu takáto individuálna otázka ani nemôže mať znaky zásadného právneho významu. Dôkazné bremeno je inštitútom práva procesného, pretože je nerozlučne spojené s civilným sporovým konaním a toto bremeno tvrdenia, prejavuje sa vo výsledku sporu. Pri hodnotení dôkazov nemožno odvolaciemu súdu vyčítať pochybenia, a preto ani nemožno polemizovať s jeho závermi, ktoré dovolatelia v dovolaní namietajú (porovnaj napr. rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 5 Cdo 328/2012). Skutkový základ, ktorý bol zistený v základnom konaní nemožno v dovolacom konaní úspešne spochybniť. Dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP) a to aj vtedy, keď je v dovolaní spochybňovaný práve skutkový stav zistený odvolacím súdom.

43. Je zrejmé, že žalobcovia v danom prípade vo väzbe na § 421 ods. 1 písm. a) CSP síce argumentujú nesprávnym právnym posúdením ale toto bližšie ďalej nevymedzujú. Len s týmto právnym posúdením veci odvolacím súdom sa nestotožňujú s poukazom na to, že podľa nich nie je možné vychádzať z fotokópie rozhodcovského rozsudku, keď poukazovali na nehodnovernosť, resp. nekompletnosť spisu. Len takéto všeobecné konštatovanie zo strany dovolateľov v otázke právneho posúdenia veci nemôže byť takýmto spôsobom prípustné, keď najviac by si v podstate mal dovolací súd dedukovať právnu otázku pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Podľa názoru dovolacieho súdu nebol dovolací dôvod vymedzený v tom zmysle, že nebolo možné posúdiť v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

44. Pokiaľ dovolatelia formálne namietali nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, z obsahu dovolania však nevyplyva ani žiadna právna otázka pri ktorej by sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolanie odôvodnené iba polemikou dovolateľa s právnym názorom odvolacieho súdu, spochybňovaním správnosti jeho rozhodnutia alebo kritikou toho ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky prípustnosť dovolania pre nesprávne právne posúdenie nezakladá. V tomto kontexte je potrebné uviesť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutia ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Ako už bolo vyššie uvedené dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak ako zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom nie sú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 CSP. Dovolanie nie je možné odôvodniť spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Preto prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

45. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dovolanie žalobcov 1) až 3) podľa ustanovenia § 447 písm. c) a f) CSP odmietol. V uznesení, ktorým bolo dovolanie odmietnuté nemusí dovolací súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania odôvodniť (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

46. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.